

Bijlage 6

Cliëntenperspectief

In alle fasen van de ontwikkeling van deze richtlijn is als volgt de inbreng van cliënten meegenomen:

1. Het perspectief en de ervaringen en wensen van cliënten rondom de rol van verpleegkundigen en verzorgenden bij het signaleren, bespreken en aanpakken van problemen met medicatietrouw zijn als onderdeel van de knelpuntenanalyse geïnventariseerd via een vragenlijstonderzoek. Een online vragenlijst is voorgelegd aan het patiëntenpanel van de Patiëntenfederatie Nederland. Er waren ruim 2500 respondenten (gebruikers van chronische medicatie of mantelzorgers van chronische gebruikers). Aanvullend zijn verdiepende interviews gehouden met 14 deelnemers aan het vragenlijstonderzoek. De bevindingen uit het vragenlijstonderzoek zijn meegenomen bij het formuleren van de uitgangsvragen.
2. Een cliëntvertegenwoordiger was namens de Patiëntenfederatie Nederland lid van de richtlijnwerkgroep en heeft actief deelgenomen aan de vergaderingen van de richtlijnwerkgroep. Hij verwoordde en bewaakte nauwgezet het cliëntenperspectief bij de discussies rondom het aanscherpen van de uitgangsvragen, het beoordelen van de literatuurbevindingen, het beoordelen van de voorbeelden uit de praktijk en het formuleren van de aanbevelingen. De meningen en oordelen van de cliëntvertegenwoordiger waren in belangrijke mate in lijn met die van de overige leden van de richtlijnwerkgroep.
3. De V&VN-vertegenwoordigers in de richtlijnwerkgroep hebben nadrukkelijk hun ervaringen met cliënten en – indien van toepassing – eventuele consequenties voor kosten en middelen in de dagelijkse praktijk betrokken bij de discussies.
4. Bij de discussies van de richtlijnwerkgroep bij uitgangsvraag 2 hebben zowel de cliëntvertegenwoordiger als de V&VN-vertegenwoordigers duidelijk aangegeven dat een interventie altijd maatwerk moet zijn, zodat deze passend is voor de individuele cliënt - met diens specifieke aandoening en mogelijkheden - en tevens passend is binnen het werkveld. Zie ook 'Overwegingen' bij uitgangsvraag 2. Dit heeft mede geleid tot de aanbeveling dat de toegepaste interventie afgestemd moet worden op de cliënt.
5. Bij de discussies van de richtlijnwerkgroep bij zowel uitgangsvraag 1 als uitgangsvraag 2 zijn verbeterpunten die cliënten hebben aangegeven in de knelpuntenanalyse, meegewogen. Vooral de volgende verbeterpunten zijn daarbij aan bod gekomen:
 - Beter luisteren naar de wensen en mogelijkheden van de cliënt.
 - Meer (kritischer) vragen naar ervaringen en problemen met medicatie en leefstijl door zorgverleners.
 - Vaker controlemomenten voor het evalueren en bespreken van de medicatie.
 - Nu te vaak belerend naar de cliënt, zorgverleners werken te veel volgens protocol.
6. Samen met de cliëntvertegenwoordiger is in kaart gebracht hoe we van de richtlijn een afgeleid product ontwikkelen voor cliënten. Dit afgeleid product moet voor de cliënt duidelijk maken wat verpleegkundigen en verzorgenden kunnen betekenen in het bevorderen van de medicatietrouw op basis van de aanbevelingen in de richtlijn. Er wordt gedacht aan een

infographic, animatie en/of gesprekskaart met uitleg over verschillende mogelijkheden afhankelijk van de eigen behoeftes van de cliënt.

7. In de proefimplementatie zullen we enkele cliënten bevragen over hun ervaringen met de activiteiten van de verpleegkundigen en verzorgenden op basis van de aanbevelingen in de richtlijn. Deze ervaringen zullen we meenemen bij het opstellen van het implementatieplan.